

Matija mataja

Matija mataja pa luknje prodaja. Po čem pa jih dáje? Po liri najraje.	Komolci, kolena tri luknje imajo, skoz luknjo v podplafih vsí prsí zijajo.
Dve luknji od zadaj razstávljeni sta, za kupce bogate pripravljene sta.	Na rjavem kloбуčku je lukenj deset: razmršeni laski tam kukajo v svet.

Matija mataja
pa luknje prodaja.
Je svet brez srcá —
nič, nič ne prodá.

Julij Slapšak

En starček je živel...

Ilustriral Fr. Godec

1. Sedemnajstičar

Nekatera vina od starega trsja so bila kaj pitna in sloveča, na primer: bojničan, bizeljčan, ljutomerčan, jeruzalemčan. Pa tudi ona iz Gadje peči, s Trške gore in z Malkovca. Posebno še od izbranih trt, kakor so: lipina, muškačelec in žametasta črnina. Ne tako od beline; vino od beline se je sicer že mlado ubrisalo, a je bilo le rezno in kislo, zlasti še iz leg, ki niso prijale. Kdor je imel vinograd, ki ni bil zavarovan pred ostrimi severnimi vetrovi in ki ni bil obrnjen proti poldnevu, tisti je prideloval od beline pravo kislico, ki je pekla po grlu in delala zgago, da se ti je kar pehalo iz želodca. Iz takega vina so se norčevali: »Ej, bratec, bo treba že prec na pomlad prevaliti sod na vehe, da ti ne razjé kislica dog na dnu in ti ne izteče vino iz vinske posode.«

Pred petdesetimi leti se je stara trta izrodevala in je postala tako lahek plen trtni uši, ki se je mogočno razpasla po naših vinogradih in kakor kuga uničevala izrodlo trsje. Kjer so prej razveseljevale oko in srce rodne vinske gorice, tam so se zdaj razprostirale puste goličave. Ljudje so tarnali in vzdihovali, ali kmalu so uvideli, da žalovanje nič ne pomaga. Govorili so si: »Brundaj ali ne brundaj, kar je vrag vzal, ne bo dal več nazaj, le v delu in trudu je odpomoč.« Tako so si govorili pa v roke pljunili ter šli takoj na delo: opustošene vinograde so začeli prenavljati. Zasajali so jih z novim trsjem, s samimi trtami cepljenkami, ki se jih trtna uš ne prime in rode v veliko veselje starim in mladim samo žlahtno grozdje. Vino od teh trt, posebno še iz ugodnih sončnih leg, je dobro in zdravo ter ima moč, da kar hitro razveže jezike. Hudomušneži, ki jih imajo za ušesi, so bili dobre volje, da so videli petelina, ki je grozdje zobal, in bi dali za stavo uš za kravo, da je to gola resnica. Pili so ga radi, četudi niso bili bolj žejni kakor mlinarjeve kokoši.

Tudi stari Andreje s Topolovca pri Boštanju ob Savi na Dolenjskem je svoj sončni vinograd prenovil z novo trto. Nasad je skrbno uredil po točno